

YEREL BASININ KAMUOYUNU OLUŞTURMA GÖREVİ: ETİMESGUT ÖRNEĞİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA

Nurettin GÜZ*, Hayrullah YANIK, Ceren YEGEN*****

*Prof. Dr., Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü,

**Arş. Gör., Pamukkale Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü,

***Dr. Öğr. Üyesi, Muş Alparslan Üniversitesi, İletişim Fakültesi, Gazetecilik Bölümü,

Özet

Liberal çoğulcu yaklaşıma göre demokrasilerde basın klasik üçlü sacayağını oluşturan yasama, yürütme ve yargıdan sonra dördüncü kuvvet olarak kabul edilmektedir. Ulusal ve bölgesel basın, içerikleriyle ulusal ve bölgesel konularda kamuoyunu bilgilendirmektedir. Ancak demokratik siyasal sistemde seçmen kanaatlerinin oluşmasında ulusal ve bölgesel haberler kadar yerel haberlerde önemli bir yer tutar. Seçmenin/vatandaşın yerel haberler konusunda bilgi sahibi olabilmesi ise yerel medya ile mümkün olmaktadır. Türkiye’de sık tartışılan yerel medyanın kamuoyunu oluşturma gücüne yönelik olarak bu çalışma bir eksikliği doldurmayı amaçlamaktadır. Bu çalışmada Ankara Etimesgut örneğinde gazetelerin (*Başkent’te Pusula, Angara, Türkiye’nin Sesi, Gündem Flaş, Anadolu’nun Sesi, Bi Gaste*) kamuoyunun oluşumuna verdiği destek incelenmektedir. Çalışma çerçevesinde incelenen altı gazete haberlerinde yerel ve ulusal haberciliğe ne oranda yer verdikleri ortaya konarak yerel basının yerel haberler üzerinden kamuoyuna oluşumuna verdiği destek ortaya konacaktır. Çalışmada öncelikle literatürde yerel basının kamuoyu oluşturmadaki yeri belirlenecek ve daha sonra içerik analizi yöntemi kullanılarak gazetelerin son beş sayısı incelenecektir. Elde edilecek veriler ile Etimesgut örneğinden Türkiye’ye ışık tutulmaya çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Medya, Yerel Basın, Haber, Kamuoyu Oluşturma.

THE FUNCTION OF LOCAL PRESS IN PUBLIC OPINION FORMATION: A RESEARCH ON EXAMPLE OF ETİMESGUT

Abstract

According to liberal pluralistic approach, in democracies the press is regarded as the fourth force after classical triad of legislative, executive and judicial power. The national and regional press informs the public on its national and regional issues with its contents. However, in the democratic political system, local news has important place as much as national and regional news in the formation of voter opinion. Informing the voter/citizen about the local news can be possible with the local media. This study which is on the power of creation of local public opinion aims to fill a deficiency that is often discussed in Turkey. In this study, in the example of Etimesgut in Ankara the support of the newspapers is examined (*Başkent'te Pusula, Angara, Türkiye'nin Sesi, Gündem Flaş, Anadolu'nun Sesi, Bi Gaste*) in the formation of public opinion. In the framework of the study, it will be shown that how these six newspapers give a place to local and national journalism. By providing this, the support of local newspapers will be determined in the formation of the public opinion through local news. In the study, firstly the place of the local press will be determined in the formation of public opinion the literature and then the last five numbers of the newspapers will be examined using the content analysis method. This study will attempt to shed light on Turkey with data to will be obtained from example of Etimesgut.

Keywords: *Media, Local Press, News, the Formation of Public Opinion.*

Giriş

Liberal çoğulcu yaklaşıma göre demokrasilerde yasama, yürütme, yargıdan sonra dördüncü güç olan medyanın haber verme, eğitme, eğlendirme, toplumsallaştırma vb. görevleri arasında yayınladığı içerikler yoluyla kamuoyunu oluşturma görevi de yer almaktadır (Güz, 2005: 12-16).

Basın (medya), yayımlandığı ve dağıtımının yapıldığı alanlara göre yerel, bölgesel, yaygın ve uluslararası basın olarak farklı kategorilerde değerlendirilmektedir. Ülkenin farklı bölgelerindeki baskı merkezlerinde basılarak ülke çapında dağıtımı yapılan yayınların bütününe yaygın basın denmektedir (Tokgöz, 2001: 5; Yüksel, Gürcan, 2005: 9; Güreli, 2007: 171-172). Yerel basını ise büyük kentler dışındaki yerleşim birimlerinde, il, ilçe ve beldelerde günlük, haftalık ya da daha fazla aralıklarla yayımlanan basın organları olarak tanımlamak mümkündür. Yerel basın genellikle yayımlandıkları yerleşim yerinin/yörenin haberlerine yer veren, sorunlarını dile getiren ve yöre insanının isteklerini ilgililere veya yönetime aktarmayı amaçlayan bir yayın politikası izlemektedir (Ünal, 1996: 1068-1070; Erdem, 2007: 227; Yılmaz, 2009: 136).

İnsanlık tarihine bakıldığında içinde insan topluluklarının birbirleriyle gerçekleştirdiği ilk iletişimin çevresel anlamda yerel boyutlarla başladığı görülmektedir. O günden bugüne yerel iletişim her alanda önemini göstermiştir (Vural, 1998: 154-155). Günümüzde de önemini koruyan yerel medyanın kamuoyunun oluşturulmasındaki yerini tespit etmek, bu görevini yapıp yapmadığını belirlemek için Ankara ili Etimesgut ilçesinde halen yayınlanmakta olan *Başkent'te Pusula*, *Angara*, *Türkiye'nin Sesi*, *Gündem Flaş*, *Anadolu'nun Sesi*, *Bi Gaste* gazetelerinin son beş sayısı üzerinde içerik analizi yapılmıştır. Araştırmada gazetelerde yayınlanan haberlerin özellikle ne oranda ulusal ve ne oranda yerel haberlere yer verdiğine gazetelerde yayınlanan haberler üzerinden yapılan içerik analizi ile ulaşılmaya çalışılmıştır.

1.Yerel Basın

Kitle iletişim araçları olarak tanımlanan gazete, televizyon ve radyolar erişebildikleri kitlelerin büyüklüğüne göre, yayıldıkları alan ya da hitap ettikleri kitlelerin coğrafi dağılımları göz önünde bulundurularak ulusal, bölgesel ve yerel olmak üzere sınıflandırılmaktadırlar. Ulusal medya, tek bir basın-yayın kuruluşu tarafından aynı isimle basılan ya da yayınlanan ve ülkenin en az % 70'inde dağıtılan ya da izlenenleri içermektedir. Bölgesel medya, tek bir basın-yayın kuruluşu tarafından aynı isimle basılan ya da yayınlanan ve üç komşu ilde veya en az bir coğrafi bölgede dağıtılan ya da

izlenenleri kapsamaktadır. Yerel medya ise, tek bir basın-yayın kuruluşu tarafından aynı isimle tek bir yerleşim biriminde basılan ya da yayınlanan gazete, dergi, bülten, radyo ve televizyon yayınlarını ve bunları yapan kuruluşları içermektedir (Altun, 2005: 79-80). Ulusal gazeteler sadece bulunduğu ülkenin değil dünyadaki diğer tüm ülkeler ile ilgili her türlü siyasal, ekonomik, kültürel, sosyal haberleri, reklam ve ilanları sayfalarına taşımaktadırlar (Bodur, 1997: 29).

Diğer bir tanıma göre ise merkezi İstanbul'da olan ve Türkiye geneline dağıtımı yapılan gazetelere ulusal basın, aynı şekilde İstanbul merkezli ve Türkiye'nin tümünde izlenen televizyonlara da ulusal televizyon denilmektedir. Benzer şekilde bir bölgeye yayın yapanlara bölgesel, daha sınırlı bir alanda yayın yapanlara ise yerel basın (Girgin, 2009: 35), yerel televizyon, yerel radyo denilmektedir. Ulusal/yaygın basının ticari kaygılar nedeniyle ihmal ettiği yerel haber ve aktiviteleri, yörenin kültürel değerlerini yerel basının aktardığını ve yaygın basının tüm ülkeyi ilgilendirecek bir konu olmadığı sürece yerel haberlere yer vermediği görüşü vardır. Bunun yerine ulusal/yaygın basının sayfalarını okuyucunun çoğunluğunun ilgisini çekecek haberlerle ya da reklâmlarla doldurmayı tercih ettiği ifade edilmektedir. Yerel basın yaygın basının bir alternatifi değil tamamlayıcısıdır. Dolayısıyla yaygın basın kuruluşlarının bölge sayfaları bu ihtiyaçtan doğmuştur (Yaşın, 2009: 116; Yeşil, 2015: 204). Günümüzde *Sabah*, *Hürriyet* ve *Milliyet* gibi bazı gazetelerin yerel haberlere yer veren sayfaları veya yerel ekleri bulunmaktadır.

Yerel basın, ülkenin çeşitli yörelerinde il, ilçe ve beldelerde günlük, haftalık ya da daha fazla aralıklarla yayınlanan, buldukları yöre ile ilgili haberlere yer veren, bölgenin ve yöre halkının sorunlarının duyulması için çaba harcayan ve yöre insanının/halkın isteklerini, ilgililere ulaştırmayı amaçlayan basın organlarıdır. Ulusal gazetelerin doldurmadığı boşluğu yerel basın doldurmaktadır (Ünal, 1996: 1068-1070; Erdoğan, 2006: 52). Çünkü insanlar için kendi sokağında meydana gelen olaylar ülkenin ya da dünyanın diğer yerlerinde meydana gelen benzer olaylardan çok daha fazla önem arz etmektedir (Karaduman, 2017: 288). Kimi yerlerde "Anadolu Basını", "Mahalli Basın" ya da "Taşra Basını" olarak da nitelendirilen yerel basın halkın tepki ve beğenilerini de dile getirmektedir

(Girgin, 1997: 39; Vural, 2007: 339; Temel vd., 2012: 127). Ülke genelinde satış ve dağıtımın olmadığı, yerel gazetelerin bazılarının bölgesel gazeteler şeklinde örgütlendiği de görülmektedir (Topuz, 1973: 236). Yerel gazeteleri '*kent gazeteleri*' olarak da adlandırmak mümkündür ve yerel medya kent bilinci ve kent kültürünün oluşması ve gelişmesinde büyük bir role sahiptir. Dolayısıyla yerel medya yerel kültürün taşıyıcılarından biridir. Kent ortamı kentin fiziksel, kültürel, sosyal ve tarihsel özellikleri yerel basını etkilemekte ve ondan etkilenmektedir (Erdoğan, 2006: 52; Karaduman, 2017: 288).

Batı'da ve Türkiye'de yerel gazeteciliğin bir yönetim algılayışının sonucu olarak ortaya çıktığı belirtilmektedir (Erinç, 2007: 108). 1831 yılında II. Mahmut'un fermanıyla yayınlanmaya başlayan ilk Türkçe gazete *Takvim-i Vakayi'*den önce de yerel ölçekte yabancı dillerde yayınlanan gazeteler de bulunmaktaydı (Erinç, 2007: 108; Gezgin 2007: 10).

Osmanlı Devleti'nde yerel gazetelerin ortaya çıkışı Batılılaşma ve yenilikçilik çabaları eşliğinde olmuştur (Atabek, 2005: 64). Osmanlı devleti sınırları içinde kitlesel anlamda daha fazla haber akışının sağlanması ve illerde ihtiyaç duyulan haberlerin halka verilebilmesi için merkezi yönetim tarafından vilayet merkezlerine matbaa ile birlikte vilayet gazeteleri kurulmuştur (Dağtaş, Dağtaş, 2007: 15; Güz, Uslu, 2016: 278-279). Vilayet gazetelerinin kurulmasında merkezle taşra arasındaki iletişimi kolaylaştırmak ve merkezin taşra üzerindeki etkinliğini artırmak hedeflenen amaçlar arasında olmuştur (Bakoğlu, 1998: 159). Bölgesel gazeteciliğin başlangıcı ise 1860'lara kadar uzanmaktadır ve ilk bölgesel gazete, Mithat Paşa'nın çıkardığı *Tuna* gazetesi olmuştur (Topuz, 1996: 207).

Anadolu'daki ilk yerel gazeteler İkinci Meşrutiyet sonrasında merkezi ve yerel yönetimlerden bağımsız olarak yayınlanmaya başlamışlardır. Yerel basının Anadolu'da yaygınlaşmasında 24 Temmuz 1908'den itibaren sansürün kaldırılması da etkili olmuştur (Varlık, 1999:105). Yerel gazeteler Milli Mücadele ve Cumhuriyet'in ilk döneminde önemli siyasi görevler yerine getirmiş ve Cumhuriyet kazanımlarının taşıyıcısı olmuşlardır. Milli mücadele döneminin zor şartları altında hazırladıkları içeriklerle yapılan mücadeleyi ve Ankara yönetimini desteklemişlerdir (Bozdağ, 1992: 151;

Şeker, 2005, 101-102; Nalcioğlu, 2007: 178; Vural, 2007: 339; Birsen, 2011: 117). *Öğüt* gazetesi örneğinde olduğu gibi olağanüstü durum yaşayan Türk toplumuna yerel basın yayınlarıyla destek olmuş ve Milli Mücadele lehine kamuoyu oluşturulmasına yardım etmiştir (Güz, 2008; Ayhan, 2005: 133). Ancak Anadolu basını 1928'deki harf inkılabından ulusal basına göre daha çok etkilenmiş, teknik nedenler ve okuyucu sayılarının düşmesi sebebiyle büyük sıkıntılar çekmiştir (Güz, 1991: 16-20; Ayhan, Demirsoy, 2005: 132).

Yerel basın kuruluşları bellek arşivleyicileri ve zaman-mekânsal denetim enstrümanlarıdır. Arşivleyici olma özelliği ile yerel medya “yerli olana tanıklığın” uyanık ve etkin bilincini ayakta tutmaktadır. Bunun yanı sıra yerel medyanın denetleyici özelliği ile yaptırım gücü azımsanmayacak kadar çoktur (Köse, Bakan, 2010: 119).

Yerel medyanın yayın ve dağıtımda coğrafi ve nüfus anlamında daha dar bir alana yönelik olması nedeniyle haber ve yorumların büyük çoğunluğunu yerel sorunlar oluşturmakta ve bu durum ulusal basın karşısında yerel medyaya bir avantaj sağlarken aslında okuyucu veya dinleyiciyi yerel medyaya yönelten en önemli sebeplerden birisi olmaktadır. Halkın sözcülüğünü yapmakta ve sorunların daha hızlı çözülmesine yardımcı olan yerel medya yöre halkını direk ilgilendirdiği için ilgi görmektedir. Yerel medya, haber değeri taşıyan ve olumlu veya olumsuz kamuoyunu ilgilendiren olayları yansıtmaya gerekmektedir. Bu işlevi yerine getirirken çok önemli bir kamu hizmeti yapmaktadır (Sim, 2007: 399-400). Yerel basın halkı bilgilendirme, eğitme, eğlendirme işlevlerini yerine getirirken yörede kamuoyunun serbest bir şekilde oluşmasını sağlamaktadır (Girgin, 2009: 235).

2. Yerel basının işlevleri

Yerel basın bir yörede bulunmakta ve faaliyet göstermekte, gazetecilik mesleğinin gerektirdiği görevleri ve işlevleri bu yörede ifa etmekte ve bu doğrultuda sorumluluklar taşımaktadır. Yöre halkının gözü, kulağı, dili olurken aynı zamanda yerel kamuoyunun oluşmasına katkıda bulunmakta, yerel yönetimleri denetlemekte, yaptığı haberler ve faaliyetler neticesinde gerek yöredeki insanlar ve gruplar arasında gerekse

yöre halkı ile yerel yönetimler arasında iletişim ve koordinasyonu sağlamaktadır. Yöredeki sosyal hayatın düzenlenmesine yardımcı olmakta, özellikle yörede halkın politik bilinçlenmesinde ve siyasal hayata katılımında önemli roller üstlenmekte, demokrasinin özümsemesine ve sağlıklı bir şekilde işleyebilmesine önemli katkılarda bulunmaktadır. Kurumlar arası ilişkilerin oluşmasını sağlamakta ve kentsel yaşamı paylaşan kişiler, toplumsal gruplar, dini cemaatler ve sınıfsal yapılar arasında da iletişim süreçlerinin oluşmasına ve yaygınlaşmasına yardım etmektedir. Yerel basın, yöre halkının değerlerini tanıtırken aynı zamanda yerel yönetimlere ve yöre halkına yörenin sorunlarını, istek, öneri, eleştiri ve şikâyetlerini ayrıntılı bir şekilde bilme imkânı sağlamaktadır. Bu sayede yerel yönetimlerin oluşturduğu hizmet stratejilerinin ve kentsel politikalarının oluşmasında bir aracı kurum olma görevini de yapmaktadır (Girgin, 2001: 161; Bekiroğlu, 2008: 134).

Yerel basın, yöre halkının yerel yönetimlere yönelik istek, öneri, eleştiri ve şikâyetlerini aktarabilmesini sağlarken gazetede okuyucu mektuplarının yer aldığı köşelere yer vermektedir (Yılmaz, 2004: 183). Yerel basının yaygın basına göre en büyük özelliklerinden biri homojen bir yapıya sahip hedef kitlesi olması ve bu kitleyi oluşturan yöre insanları ile daha yakından yüz yüze bir etkileşim içinde olmasıdır (Bodur, 1997: 39; Vural, 1998: 161). Okur-gazete ilişkisi çoğu defa aile yakınlığı ve münasebeti boyutlarına kadar varmaktadır (Usman, 1996: 1080; Değirmencioglu, 2011: 19).

Yerel basın, yöre halkının gözü, kulağı, sesi olduğu gibi bireylere kendi buldukları çevreyi, kültürü, değerleri yansıtabilen ve yayınladığı haberler, fotoğraflar, ele aldığı sorunlar, kentteki kültürel ve sosyal aktivitelere ilişkin aktardığı bilgilerle bireylere aidiyet duygusunu aşılayabilmektedir. Başka bir ifadeyle bireye "yaşanan yer" duygusunu, yaşadığı yerin bir parçası olduğunu hissettirmektedir. Böylelikle de hem insanlara bir toplum içinde yaşadığı duygusunu vererek toplumsallaşmasına yardım etmekte hem de onların hemşehri kimliğini güçlendirmekte ve yaşadığı çevreye katılımını sağlayabilmektedir. Ayrıca yöre insanına yani hedef kitlesine daha sıcak ve birebir mesajlar verebilmektedir (Vural, 1996: 1061; Işık, 2001: 38-43; Vural, 2007: 338-339; Bekiroğlu, 2008: 193; Kurtbaş vd., 2009: 21).

Yerel medya küreselleşen dünyada bireyin duyabileceği yalnızlık, yakın çevresinden soyutlanma ve yabancılaşma duygularının ortadan kalkmasında, sorunlarının çözülmesine yardımcı olmakta büyük bir öneme sahiptir (Arslan, 1999: 82; Girgin, 2009: 237). Ayrıca yöre halkının kimliğini korumak, haklarına sahip çıkmak, yöreye saygın bir konum kazandırmak görevi üstlenmektedir (Kurtbaş vd., 2009: 21). Yerel basın yöre halkını bilgilendirirken aynı zamanda eğitmeye, eğlendirmeye ve yöre kamuoyunun oluşumunu sağlamaya yönelik yayıncılık faaliyetinde bulunmaktadır (Vural, 1998: 161; Sözen, 2004: 109; Vural, 2007: 337; Canöz, 2011: 120). İletişim anlamında küçülen ve sınırların olmadığı bir dünyada bireyler ve toplum dünyanın her yerinden gelen haberler ile dünya vatandaşlığını yaşarken, yaşadığı çevreye, kültüre, topluluğa daha yakın bir bağlılık ve ortaklık duygusu ile yaklaşması sebebiyle yerel basın toplum ve birey için en büyük başvuru kaynağı konumunda olmaktadır (Vural, 2007: 339). Yerel medya demokrasi kültürünün edinilmesinde ve katılımcı demokrasinin tabana yayılmasında önemli işlevler görmektedir (Gürel, 1997: 10; Atabek, 2005: 50-51; Sim, 2007: 399). Yerel basının gelişmesi, sağlıklı bir şekilde yayın hayatını sürdürmesi ve demokrasinin yerel birimlerde özümsemişi, sindirilmesi, yaşama geçirilmesi ülkedeki demokratik rejimi besleyecek, yönlendirecek ve koruyacak sağlıklı bir etkidir (Güz, 1997: 22).

Sosyal yaşamda etkin bir role sahip olan yerel basın bazı durumlarda yerel idarecilerin ve siyasi erkin propaganda aracı gibi gözükmektedir (Vural, 2007: 339-340; Arslan, Arslan, 2016: 182). Propaganda aracı olarak görülmelerine rağmen, yerel basın yörede yönetilenlerle yönetenler arasında bir köprü olma özelliği taşımaktadır (İlgaz, 2003: 180).

Yerel basının işlevi üç ana başlık altında toplamaktadır: (1) kamu hizmetlerinin sağlıklı ve doğru biçimde halka duyurulması, (2) yerel yönetim-yurttaş ilişkisinin sağlanması ve (3) ulusal iradenin doğru bir şekilde yansımada demokrasi kültürünün yerleştirilmesidir (Gezgin, 2007: 177-178). Yerel basın niteliksel eksikliklerine ve sürekli tiraj düşüklüğüne (Özcan, 2016: 21) rağmen yaygın medyanın geniş toplum kesimlerini yitirmesiyle önemi artmış, tartışmaların odağı olarak muhalif ya da alternatif arayışların doğmasına zemin hazırlamıştır. Bu yönüyle yerel basınının yaygın basından farklı bir söylem kurma ve alternatif bir örgütlenme içine girme noktasında önemi artmıştır (Dağtaş, Dağtaş,

2007: 16). Bunların dışında, yerel medyanın bireylerin yaşadığı yerdeki sorunlara karşı duyarlılık kazanması ve dayanışmayı oluşturması, demokrasi bilincinin yerleşmesinde önemli katkısı olmaktadır (Nalciöğlü, 2007: 197-211). Demokrasi mahalle ve köylerden başlayarak beldelerde ilçelerde ve illerde işlerlik kazanmaktadır. Bu anlamda yerel yönetimler demokrasinin başlangıç noktalarıdır. Bundan dolayı yerel basın demokrasi için gerekli ve önemlidir. Bu durum yerel basının gerekliliğine ve önemine işaret etmektedir (Gürel, 2007: 173).

Yerel medyanın demokrasi açısından diğer bir önemli rolü ise alt kültürleri, yeni kültürleri ve kültürel gelişmeleri duyurması ve gelecek kuşaklara aktarmasıdır. Bu manada yerel basın, demokratik toplumlarda kitle iletişim araçlarının üstlenmiş olduğu devamlılık fonksiyonunu yerine getirmektedir. Yerel basın özellikle seçim dönemlerinde halkın kanaatlerinin oluşmasında önemli bir rol üstlenmekte, yerel seçimler sırasında belediye başkan adaylarının kendisini tanıtmaları ve seçmenlerin de adayları tanıması açısından önemli hale gelmektedir. Özellikle seçim dönemlerinde milletvekilleri ve belediye başkan adayları hakkında bilgiler vermekte, icraatları eleştirmekte ve mahallî politikalarla ilgili birçok haberi yöre insanına ulaştırmakta ve böylece demokratik sürecin sağlıklı işlenmesine yardımcı olmaktadır (Kalender, 1999: 57-58; Dalgaldere, Çelik, 2014: 4).

Yerel basın yöreye yeni göç eden insanların toplumsallaşma sürecinde onlara oynayacakları rolleri de göstermekte ve kent kültürünün oluşturulması, yaşatılması ve yeni gelenlere aktarılmasında ortak normların ve geleneklerin oluşturulması, korunması ve devam ettirilmesinde görev üstlenmektedir. Basının bilgilendirme, insanlara doyum sağlama, eğlendirme, kültürel faaliyetlere yönlendirme gibi işlevleri yerel basın için de geçerlidir (Yılmaz, 2005: 112). Yaygın basının çok üzerinde durmadığı ya da hiç ilgilenmediği sorunlara değinen yerel basın yerel yöredeki faaliyetler, sinema programları, nöbetçi eczaneler, bölgesel hava durumu, yöreye özgü çeşitli sosyal, siyasal ve doğal olaylarla ilgili bilgiler vermektedir. Böylelikle insanların günlük yaşamlarını düzenlemelerine yardım etmektedir (Yüksel, 1992: 61).

Tiraj sorunu yaşamasına, reklam pastasının sınırlı olmasına rağmen (Birsen, 2011: 117, Arslan vd., 2016: 49) yerel basının güçlü olduğu yerlerde insanlar demokrasiye, kişisel ve toplumsal haklarına daha güçlü bir biçimde sahip çıkabilmektedir. Ayrıca ihtiyaçlarını daha rahat anlatma imkânı bulmakta ve bunların işleyişini daha iyi takip edebilmektedir (Ulusoy, 2003: 106). Bunların yanı sıra yerel kamuoyu olaylar, kent yöneticilerinin yaptığı icraatlar ve kent ekonomisi hakkında yerel gazeteler ile bilgi sahibi olmaktadır. Yerel gazetelerin yörenin spor, sanat, siyaset, ekonomi yaşamı üzerinde etkisi bulunmaktadır (Vural, 2007: 343).

Son yıllarda teknolojinin gelişmesi ve bunun paralelinde internet kullanımının artmasıyla insanlar internet ortamında yerini alan yerel gazetenin sanal versiyonuna, yerel haber portalları ve yerel haber sitelerine dünyanın hemen her yerinden ulaşabilmekte ve bilgi edinilebilmektedir (Gürcan, Bekiroğlu, 2007: 29; Kurşun, 2007: 401).

Yerel basının en önemli haber kaynaklarını ise valilik, belediyeler, ticaret ve sanayi odaları, kentin ileri gelen işverenleri ve bürokratları, siyasi partilerin yerel şubeleri ve yöneticileri, yerel güvenlik birimleri amirleri gibi ekonomik/siyasal güç merkezleri oluşturmakta, (Cangöz, 2003: 105) bu yönüyle yaygın medyaya da haber kaynaklığı teşkil edebilmektedir. Kimi zaman yerel basın yerel sorunların çözümü noktasında sivil toplum örgütlerinin bir araya gelmesini sağlayıcı haberler yaparak bir birliktelik oluşmasına da öncülük edebilmektedir (Kurşun, 2007: 379-380).

Yerel basın kuruluşları yerel sorunlar ile ilgili olarak gündem oluştururken bölgesel yatırım yapan siyasi yapı, sermaye grubu ve diğer çıkar grupları ile çıkar ilişkisi içerisinde olmaması gerekmektedir. Daha da önemlisi dışarıdan gelecek baskılara dayanabilecek örgütlenme ve mali yapısının olması önemlidir. Eğer bir güç gazetenin matbaa ilişkisini bozabiliyorsa, dağıtımını engelleyebiliyorsa veya gazete bir belediye başkanı aleyhinde haber yaptığı için ticari reklamları engelleniyorsa bu yerel basın kuruluşunun denetim ve halkın bilgilendirilmesi işlevlerini yerine getirmesi mümkün olamamaktadır (Yaşın, 2009: 116). Ancak, kimi zaman yerel gazeteler siyasal partilerin temel alt yapılarını oluşturduğu için siyasiler bazen haberleri kendi istekleri doğrultusunda

kurgulayabilmektedirler (Yılmaz, 2009: 137). Buna karşın daha çok siyasetin bir aracı olmasına rağmen tek sesli olmayan basın bu niteliğiyle de siyasetin demokratikleşmesinde önemli katkılar sunduğu belirtilmektedir (Vural, 2007: 339-340).

Bunların yanı sıra yerel basının en büyük ekonomik kaynağı devletin resmi ilanıdır. İyi bir yayıncılık yapabilmesi için zaten yetersiz olan bu kaynağın tamamen yok olması halinde birçok yerel basın kuruluşu zor durumda kalabilecektir. Demokratik toplumlarda çok önemli bir görevi olan yerel medyanın kendisinden beklenen görevi yerine getirmediği, sayıca birçok yerel medya olmasına rağmen yerel gazetelerin çoğunun resmi ilan geliri için çıkarılmakta olduğuna ilişkin eleştiriler de vardır. (Şeker, 2005, 101-102; Birsen, 2011: 119). Niteliksiz çalışanlar tarafından hazırlandığı belirtilen gazetelerin sınırlı bir okuyucu kitlesine sahip olduğu ve dar bir çevrede basılıp dağıtılmakta olduğu, yerel gündemi oluşturabilecek güce sahip bulunmadığı iddia edilmektedir. Başta habercilik olmak üzere asıl işlevlerini yerine getiremeyen yerel basın yerel demokrasinin gelişmesi, seçmenin bilinçli tercihler yapması ve yönetenlerin yönetilenler adına denetlenmesi gibi hususlarda kendisinden beklenen görevleri yerine getirmediğine ilişkin görüşler vardır. Yerel medya ile ilgili bir diğer eleştiri de yerel gazetelerin yerel seçkinler arasından çıktığı ya da gazete sahipliği üzerinden kazandıkları güçle yerel seçkinler arasına katıldığıdır. Başka bir deyişle ulusal gazete seçkinlerinin yerini yerelde yerel gazete seçkinlerinin aldığı belirtilmektedir. Bu düşünce kapsamında genelde var olan gazete ve toplum kopukluğunun yerelde de sürdüğü düşünülmektedir (Alankuş, 2003: 121). Tirajı düşük olan yerel gazetelerin sayfa sayısı az ve özgün içeriğe sahip olmadığı da bu eleştiriler arasındadır. Yerel gazetelerin yerel demokrasinin sağlıklı gelişimine katkıda bulunması, yayımlandığı kentin sorunları ve çözüm yollarını tartışan bir ortam sağlaması, okurların bilinç düzeyini ve ufkunu genişleterek yerel ilerlemeyi hızlandırması gerektiği belirtilmektedir (Şeker, 2007: 13).

3. Medyanın Kamuoyu Oluşturma Görevi

Genel olarak basın/medyanın en önemli görevleri arasında kamuoyunu oluşturma görevi bulunmaktadır. Kitle iletişim araçları, ele aldıkları konular, olaylar ve gelişmeler ile hitap ettikleri insanların oluşturduğu kamuoyunun gündemini de düzenleyebilmektedirler. Bu çerçevede yerel kamuoyunun oluşmasında valilik, belediye ve diğer kamu kurumları, meslek örgütleri, haber, araştırma ve yorum üretiminde rolü ya da aracılığı olan gruplar, siyasi partiler, sendikalar, dernekler, çevre örgütleri, düşünce toplulukları, reklam verenler (Vural, 2007: 339) yanında yerel medya kuruluşları önemli bir işlev üstlenir. Bu kuruluşlar buldukları yöre ile ilgili olarak haber, yorum, eleştiri vb. içerikleriyle halkın gündeminin serbestçe oluşmasına öncülük edebilmektedir. Kamuoyu gündeminin oluşturabilmesi için yerel gazetelerin içeriklerinde yörenin sorunlarına, yöredeki sosyal, siyasal, ekonomik, kültürel, sanatsal, sportif vb. konulara ve gelişmelere yer vererek yerel gündemi ele alması gerekmektedir. Kamuoyunun serbestçe oluşmasına katkı sağlama görevi demokratik siyasal sistemin ulusal, bölgesel ve yerel basına yüklediği bir misyon olarak karşımıza çıkar. Diğerleri gibi yerel basın demokratik siyasal sistemde üstlendiği rol sebebiyle kamusal bir nitelik kazanmakta, kamu hizmeti görevi yapmaktadır (Onaran, 1984: 35; İnuğur, 1999: 23; Girgin, 2001: 161; Girgin, 2009: 237).

Yerel gazeteler hedef kitle olarak seçtiği kitleyi iyi tanması onlar üzerinde etkili olması bakımından önem arz etmektedir (Bodur, 1997: 40). Şunu da belirtmek gerekir ki yerel basın, tüm bu grupları hem etkilemekte hem de bu gruplardan etkilenmektedir (Bekiroğlu, 2008: 134). Yerel kamuoyu ulusal ve uluslararası kamuoyunun bir parçası olmasının yanında, yörede yaşayanlar birbirlerinden ve yöredeki diğer gelişmelerden etkilenmektedir. Bu kamuoyunun sınırları ve hareket alanı belli olduğu için yörede yaşayan halkın etkilenmesi de eşit düzeydedir. Yerel kamuoyunda bireysel çıkarlar daha çok ilişki içerisinde olduğu için ortaya çıkabilecek tepki ya da ses daha güçlü olmaktadır (Vural, 2007: 354-356). Yerel basın yerel kamuoyunun güçlenmesine ve sivil toplumsallaşma olgusuna önemli katkılarda bulunmakta, başka bir deyişle yerel basının güçlü ve etkili olduğu bölgelerde, yerel dinamikler de güçlü ve etkin olmaktadır (Nalcioğlu, 2007: 202).

Yerel basının kamuoyu oluşturması için öncelikle yönetimin her düzeydeki haberleri ile meşgul olmalı, eleştiri yapabilmek için yönetimle ilgili haberlere yer vermeli, onların sözcülerine de sütunlarını açmalı, olayların arkasındaki gerçeklere uzanabilmeli, resmi gazetecilikten uzaklaşarak halka hizmet yolu bulunmalıdır. Yerel haberler kadar ulusal ve uluslararası olaylara da eğilmeli, dünyada ve ülkede olup bitenleri yansıtmalı, bunları yaparken okur ilişkisini sürdürürebilmek için gazetenin yayımlandığı şehirde olup bitenleri görmezlikten gelmemelidir. İçerik kadar görünüm ve mizanpaja da önem vermeli, kolay okunabilmeli, olaylar önemine göre sınıflandırılmalı ve boyutlandırılmalıdır. İhtiyaç duyduğunda yazarların gücünü artırmalı, yayın organının görüşü açık ve mantık ölçüleri içinde sunulmalı, görüş çeşitliliği ve tartışma ortamı yaratılmalıdır. E-mail, mesaj, mektuplar başta olmak üzere hedef kitleden gelecek feed-back'lere yer verilmeli, anketlerle halkın düşünceleri yansıtılmalıdır. Kamuoyu oluşturulurken inandırıcı olduğu kadar dürüst davranmalı, okurun güveni sarsılmamalıdır. Haber önyargıdan uzak bir şekilde kaleme alınmalı, çıkar çatışmaları geri plana itilmeli, yoğun kitlelere samimi bir şekilde yaklaşılmalıdır (Demirkent, 2003: 410-411).

Yerel gazetelerin kamuoyu oluşturulması sürecindeki etkisini ölçmeye yönelik Trabzon yerel basını ile ilgili yapılan bir araştırmada, araştırmaya katılanların % 39,7'sinin "çoğu zaman" yerel gazete okuma ihtiyacı hissettiği ortaya çıkmakta, yerel gazetelerden okunan haberler ve bilgilerden % 90,6'sının kanaatlerinin değiştiği sonucuna ulaşılmaktadır. Araştırmada yerel gazetelerin, Trabzon'da yaşayan insanlarda ortak bir kanaatin oluşmasında % 75 oranında etkili olduğu ortaya çıkmıştır. Sonuçlar, yerel kamuoyunun oluşumu insanlar arasında ortak bir kanaatin oluşmasında etkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca bu sonuçlar yerel kamuoyunun oluşumunda yerel gazetelerin ne kadar etkili olduklarını göstermesi açısından önemlidir (Bekiroğlu, 2008: 149-150).

4. Etimesgut'ta Yayınlanan Yerel Gazetelerin Yerel Kamuoyu Oluşturulması Sürecindeki Yeri

Bu çalışma kapsamında yerel basının kamuoyu oluşturma görevinin yerine getirip getirmediği, getiriyorsa ne oranda bunu yapabildiğinin belirlenmesi amacıyla Ankara ili Etimesgut ilçesinde yayın yapmakta olan gazeteler üzerine bir içerik analizi yapılmıştır. İçerik analizi yöntemi daha

çok metinler (kitap, makale, gazete başlıkları vb.) üzerinde kullanılmasının yanında resim, video gibi görsel malzemeler üzerinde de incelemelerde bulunulmasını sağlamaktadır (Arıkan, 2011: 55, Büyüköztürk vd., 2012: 240). Yöntem daha çok kodlama kategorilerinin belirlenmesi, sayma ve yorumlama gibi süreçleri kapsamaktadır (Büyüköztürk vd., 2012: 241). İçerik analizi, iletişimin açık ve belirgin içeriğinin nesnel, sistematik ve nicel tanımlanmasına yönelik bir araştırma tekniği olup (Berelson, 1952) metin içeriklerinin toplanması ve analiz edilmesinde kullanılan, bireysel davranışlar yerine sembolik davranışları inceleyen bir yöntem olarak bilinmektedir. Araştırmacının etkisine fırsat vermeyen bu yöntem ile iletişim materyalindeki içeriğin ortaya çıkarılması sağlanmak suretiyle veriler elde edilmektedir (Öğülmüş, 1991: 213; Neuman, 2014: 466).

Çalışma çerçevesinde Etimesgut'ta yayınlanan beş gazete içerikleri incelenmiştir. *Başkent'te Pusula, Angara, Türkiye'nin Sesi, Gündem Flaş, Bi Gaste* ve *Anadolu'nun Sesi* gazetelerinin son beş sayısı içerik analizi yöntemiyle incelenmiş ve gazetelerin ne oranda yerel, ne oranda bölgesel ve ne oranda ulusal haberlere yer verdikleri belirlenmeye çalışılmıştır.

4.1. Angara Gazetesi

Yayın hayatında 6. yılını dolduran ve 121. sayısına ulaşan Etimesgut'un aylık siyasi aktüel gazetesi *Angara*'nın genellikle Türkiye ve Ankara ile ilgili haberlere yer verdiği görülmektedir (bkz. Tablo: 1).

Tablo 1: Angara gazetesi

Tarih	Uluslararası haber sayısı	Ulusal haber sayısı	Ankara ile ilgili haber sayısı	Etimesgut ile ilgili haber sayısı	Diğer haberler	Köşe yazılarının sayısı	Toplam
22.06.2017	0	4	8	0	1	0	13
20.07.2017	0	4	7	1	0	0	12
26.10.2017	0	6	6	0	0	0	12
30.11.2017	1	6	17	1	0	0	25
24.01.018	0	6	13	0	0	0	19
Toplam	1	26	51	2	1	0	81

Angara gazetesinin son beş sayısının incelenmesi neticesinde elde edilen verilere göre gazetenin daha çok Ankara ile ilgili haberlere yer verdiği buna karşın gazetenin Etimesgut ile ilgili haberlere neredeyse hiç yer vermediği dikkat çekmektedir. Gazetede uluslararası haber/dış haberlerin yok denecek kadar az, köşe yazılarının ise hiç olmadığı gözlenmektedir. Bu verilere göre gazetenin ağırlıklı olarak Ankara ve Türkiye genelini ilgilendiren haberlere yer verdiğini söylemek mümkündür.

4.2. Türkiye'nin Sesi

5. yılını dolduran, toplam 8 sayfadan oluşan ve 45.ci sayısına ulaşan Türkiye'nin Sesi gazetesinin ağırlıklı olarak Türkiye ile ilgili haberlere yer verdiği görülmektedir (bkz. Tablo: 2).

Tablo 2: Türkiye'nin Sesi

Tarih	Uluslararası haber sayısı	Ulusal haber sayısı	Ankara ile ilgili haber sayısı	Etimesgut ile ilgili haber sayısı	Diğer haberler	Köşe yazılarının sayısı	Toplam
25.03.2016	0	4	1	4	0	2	11
21.04.2016	0	4	3	0	0	1	8
24.08.2017	1	4	1	3	0	2	11
24.11.2017	0	4	0	1	0	2	7
31.12.2017	0	6	3	5	0	2	16
Toplam	1	22	8	13	0	9	53

Yerel anlamda Etimesgut ile ilgili haberlere azımsanmayacak ölçüde yer veren gazetenin Ankara ile ilgili haberlere de yer verdiği belirlenmiştir. Gazetede köşe yazıları da oldukça sık bir şekilde yer almaktadır. Genel olarak bakıldığında gazetenin ağırlıklı olarak Türkiye ve Ankara ile ilgili haberler yaptığı görülmektedir. Veriler dikkate alındığında *Türkiye'nin Sesi* gazetesinin yerel haber ve haberciliğinin diğer alanlara göre daha az olduğunu söylemek mümkündür.

4.3. Bi Gaste

Araştırmanın yapıldığı esnada 4.cü sayısına ulaşan ve toplam 20 sayfadan oluşan *Bi Gaste* gazetesinin ağırlıklı olarak Ankara ve Türkiye'nin genelini ilgilendiren haberlere yer verdiği gözlenmektedir (bkz. Tablo: 3).

Tablo 3: Bi Gaste

Tarih	Uluslararası haber sayısı	Ulusal haber sayısı	Ankara ile ilgili haber sayısı	Etimesgut ile ilgili haber sayısı	Diğer haberler	Köşe yazılarının sayısı	Toplam
15-22 Ocak 2018	2	21	32	0	2	9	66
22-28 Ocak	1	26	44	3	6	10	90
29 Ocak-5 Şubat 2018	6	6	38	2	3	11	66
05-12 Şubat 2018	2	42	26	1	3	11	85
Toplam	11	96	139	6	14	41	307

Gazetede köşe yazıları ise önemli bir yer tutmaktadır. Nadiren uluslararası/dış haberlere yer veren gazetenin Etimesgut ile ilgili haberlere çok az yer verdiği görülmektedir. Tüm bu veriler dikkate alındığında gazetenin yerel anlamda kamuoyunu oluşturma görevini tam olarak yapabildiğini söylemek mümkün görünmemektedir.

4.4. Başkent'te Pusula Gazetesi

Yaklaşık iki yıldır yayınlanan, 22.ci sayısına ulaşan *Başkent'te Pusula* gazetesinin son beş sayısının incelenmesi neticesinde elde edilen verilere bakıldığında gazetenin daha çok Ankara ve Etimesgut ile ilgili haberlere yer verdiği görülmektedir (bkz. Tablo: 4).

Tablo 4: Başkent'te Pusula Gazetesi

Tarih	Uluslararası haber sayısı	Ulusal haber sayısı	Ankara ile ilgili haber sayısı	Etimesgut ile ilgili haber sayısı	Diğer haberler	Köşe yazılarının sayısı	Toplam
22.06.2017	0	1	16	14		3	34
10.08.2017	0	1	14	10		3	28
18.08.2017	0	0	8	9		1	18
26.10.2017	0	0	19	9		2	30
23.01.2018	0	1	16	15		4	36
Toplam	0	3	74	57	0	13	146

Etimesgut ile ilgili haberlerin sayısının Ankara ile ilgili haberlerin sayısına yakın olduğu gazetede Etimesgut ile ilgili haberlere oldukça iyi bir oranda yer verdiği anlaşılmaktadır. Diğer yerel gazetelerle karşılaştırıldığında *Başkent'te Pusula* gazetesinin diğerlerine göre yerel haberlere oldukça büyük bir oranda yer verdiği dikkat çekmektedir. Gazetede haberlerin geneline baktığımızda uluslararası/dış haberlere ve ulusal haberlere yok denecek kadar az yer verildiği; bunun yanı sıra azımsanmayacak ölçüde köşe yazısının olduğu görülmektedir. Yerel anlamda kamuoyunun oluşumuna destek verme noktasında *Başkent'te Pusula'nın* üzerine düşen görevi yerine getirdiğini söylemek mümkündür.

4.5. Anadolu'nun Sesi

Yayın hayatında 15. yılını dolduran ve toplam 8 sayfadan oluşan *Anadolu'nun Sesi* gazetesi 279. sayısına ulaşmıştır. Gazetenin son beş sayısında haber sayıları incelendiğinde, gazetenin ulusal haberlere oldukça sık yer verdiği anlaşılmaktadır (bkz. Tablo: 5).

Tablo 5: Anadolu'nun Sesi

Tarih	Uluslararası haber sayısı	Ulusal haber sayısı	Ankara ile ilgili haber sayısı	Etimesgut ile ilgili haber sayısı	Diğer haberler	Köşe yazılarının sayısı	Toplam
09.03.2017	3	20	8	0	5	3	39
05.04.2017	4	25	8	1	5	3	46
30.05.2017	1	22	17	0	2	3	45
23.06.2017	2	19	13	0	4	3	41
29.08.2017	2	28	13	2	8	3	56
Toplam	12	114	59	3	24	15	227

Uluslararası/dış haberlere de yer veren gazetede azımsanmayacak ölçüde köşe yazılarına ve diğer haberlere (sağlık vb.) rastlanmaktadır. Yerel anlamda Etimesgut ile ilgili haberlerin diğerlerine göre az olduğu ve Ankara ile ilgili haberlerin daha fazla, ulusal ve uluslararası haberlerin ise her ikisinin toplamından fazla olduğu gözlenmektedir. Ulusal ve bölgesel gazetelerin ulusal/uluslararası haberleri daha yoğun verdiği dikkate alındığında yerel kamuoyunun oluşmasına katkı vermek adına *Anadolu'nun Sesi* gazetesinin yerel haberlere daha fazla ağırlık vermesi gerektiği ortaya çıkmaktadır.

4.6. Gündem Flaş

Yayın hayatında 18.ci yılını dolduran ve toplam 12 sayfadan oluşan *Gündem Flaş gazetesi* 450. sayısına ulaşmıştır. İncelen gazeteler içerisinde en uzun yayın hayatına sahip olan gazetenin uluslararası haberlere hiç yer vermediği, ulusal haberlere ise yok denecek kadar az yer verdiği görülmektedir (bkz. Tablo: 6).

Tablo 6: *Gündem Flaş*

Tarih	Uluslararası haber sayısı	Ulusal haber sayısı	Ankara ile ilgili haber sayısı	Etimesgut ile ilgili haber sayısı	Diğer haberler	Köşe yazılarının sayısı	Toplam
24 11 2017			15	13	2	5	35
7 12 2017			14	11	1	4	30
18 12 2017			18	10	1	5	34
2 01 2018			7	14		4	25
25 01 2018		3	23	13		2	41
Toplam	0	3	77	61	4	20	165

Gazete haberlerine bakıldığında Ankara ve Etimesgut ile ilgili haberlerin sayısının birbirine yakın olduğu dikkati çekmektedir. Bu verilerden yola çıktığımızda *Gündem Flaş* gazetesinin gerek Ankara gerekse Etimesgut ile ilgili yerel haberlere ağırlık verdiği gözlenmektedir. Ayrıca gazete önemli oranda köşe yazılarına yer vermektedir. Genel olarak değerlendirildiğinde yerel kamuoyu oluşturma açısından *Gündem Flaş* Gazetesinin görevini yerine getirdiğini söylemek yerinde olacaktır. Gazete misyonuna uygun olarak yerel habercilik yaparak vatandaşın ihtiyacı olan yerel haberi sütunlarına taşımaktadır.

4.7. Altı Gazetenin Karşılaştırılması

Çalışmada içerik analizi yöntemiyle incelenen *Başkent'te Pusula, Angara, Türkiye'nin Sesi, Gündem Flaş, Bi Gaste ve Anadolu'nun Sesi* gazetelerinin son beş sayılarının haberlerine ilişkin veriler Tablo:7'de verilmektedir. Kamuoyunu oluşturma açısından çalışmada incelenen gazeteler karşılaştırıldığında Etimesgut'la ilgili en fazla haber yapan gazeteler olarak *Başkent'te Pusula* (% 42,6) ve *Gündem Flaş* (% 42,1)

gazeteleri ön plana çıkmaktadır. Bu gazeteleri *Türkiye'nin Sesi* (% 29,5) izlemektedir. *Angara*, *Bi Gaste* ve *Anadolu'nun Sesi* gazetelerinin içeriklerinde yerel haberlere çok az yer verdiği görülmektedir.

Tablo 7: Analiz edilen 6 gazetede yer alan toplam haber sayısı

Gazeteler	Ulusal ve uluslararası haber sayısı		Ankara ile ilgili haber sayısı		Etimesgut ile ilgili haber sayısı		Diğer haberler		Toplam		Köşe yazılarının sayısı
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Angara	27	9,4/ 33,3	51	12,5 /63, 0	2	1,4/ 2,5	1	2,3/ 1,2	81	9,2/ 100	0
Türkiye'nin Sesi	23	8,0/ 52,3	8	2,0/ 18,2	13	9,2/ 29,5	0	0	44	5,0/ 100	9
Bi Gaste	10 7	37,0/ 40,2	13 9	34,0 /52, 3	6	4,2/ 2,2	14	32,5/5 ,3	266	30,1/ 100	41
Başkent'te Pusula	3	1,0/ 2,2	74	18, /55,2	57	40,0/ 42,6	0	0	134	15,2/ 100	13
Anadolu'nun Sesi	12 6	43,6/ 59,5	59	14,6 /27, 8	3	2,1/ 1,4	24	55,9/1 1,3	212	24,0 /100	15
Gündem Flaş	3	1,0/ 2,1	77	18,9 /53, 1	61	43,1/ 42,1	4	9,3/ 2,7	145	16,5/ 100	20
TOPLAM	28 9	100/ 32,8	40 8	100/ 46,2	14 2	100/ 16,1	43	100/4, 9	882	100/ 100	98

Kamuoyunu oluşturma açısından Etimesgut'ta yayınlanan ve bu çalışma çerçevesinde inceleme konusu yapılan toplam altı gazetenin haberleri bir bütün olarak ele alındığında gazetelerin yerel haberlere (% 16,1) ağırlık vermedikleri gözlenmektedir. İncelenen gazeteler Etimesgut'ta yayınlanmalarına ve hedef kitlesini Etimesgutlular oluşturmalarına rağmen içeriklerinde ağırlıklı olarak Ankara (%46,2) ile ilgili haber yayınlamaktadırlar. Tablo verilerine bakıldığı zaman aynı gazetelerin ulusal/uluslararası haberlerinin (% 32,8) yerel haberinden daha fazla olduğu ortaya çıkmaktadır.

Yerel basının kamuoyunu oluşturma görevi açısından gazeteleri kıyasladığımızda Ankara ile ilgili olarak *Bi Gastenin* çok yoğun bir şekilde

haber yaptığı görülmektedir. Diğer gazetelere kıyasla haber sayısının fazla olmasının nedenlerinden biri gazetenin sayfa sayısının neredeyse diğerlerinin iki katı olmasıdır. Bu anlamda gazetede oldukça fazla sayıda haber bulunmaktadır. Bunun yanı sıra gazetenin Etimesgut ile ilgili haberlere neredeyse hiç yer vermediği anlaşılmaktadır. *Angara* gazetesinin ise gazetede diğer haber türleri ile karşılaştırıldığında Ankara ile ilgili haberlere çok sık yer verdiği ancak Etimesgut ile ilgili haberlere neredeyse hiç yer vermediği görülmektedir. *Anadolu'nun Sesi* gazetesi de ağırlıklı olarak Türkiye ile ilgili haberlere yer vermektedir. Aynı şekilde *Türkiye'nin Sesi* gazetesinin de ağırlıklı olarak Türkiye ile ilgili haberlere yer verdiğine şahit olunmaktadır.

Tablo 7'deki veriler analiz edildiğinde özellikle *Gündem Flaş* ve *Başkent'te Pusula* gazetelerinin Etimesgut ile ilgili haberlere yer verme noktasında istekli oldukları ve ulusal-yerel haberlere yer verme noktasında dengeyi sağladıkları görülmektedir. Bu iki gazetenin yanı sıra *Türkiye'nin Sesi* gazetesinin, gazetede yer alan diğer haber türleriyle karşılaştırıldığında Etimesgut ile ilgili haber sayısının oldukça iyi durumda olduğunu söylemek mümkündür. Bu üç gazetenin yerel kamuoyu oluşturma açısından Etimesgut özelinde görevlerini yaptıklarını söylemek mümkündür. Öte yandan *Anadolu'nun Sesi*, *Bi Gaste* ve *Angara* gazeteleri Yerel anlamda Ankara ile ilgili haberlere yer vermektedirler ancak, bu üç gazetenin ulusal bazda haberlere daha çok yer ayırdıkları anlaşılmaktadır. Etimesgut özelinde konuya yaklaştığımızda ise *Anadolu'nun Sesi*, *Bi Gaste* ve *Angara* gazetelerinin Etimesgut ile ilgili haberlere neredeyse hiç yer vermedikleri görülmektedir. Bu üç gazetenin Etimesgut özelinde yerel kamuoyu oluşturma açısından Etimesgut özelinde yeteri kadar haber yaptıklarını söylemek mümkün görünmemektedir.

Sonuç

Basının en önemli görevleri arasında yapmış olduğu yayıncılık ile kamuoyu oluşturma görevi bulunmaktadır. Basın bunu hedef kitlesinin olduğu yöre ile ilgili haber yaparak sağlayabilmektedir. Özellikle coğrafi anlamda bulunduğu yer ile ilgili sık haber yapmayan bir basın organının o yer/yöre ile ilgili kamuoyu oluşturmaya söz konusu olamamaktadır. Tıpkı

yaygın basın gibi yerel basın da hedef kitesini oluşturanlarla ilgili kamuoyunun oluşmasına yardımcı olmalıdır. Bu açıdan yerel basının yayın yaptığı yer ile alakalı haberlere sık vermesi ve yöre haklının sorunlarını dile getirmesi, halkın sesi olarak yöre insanı ile yönetim arasında bir köprü vazifesini üstlenmesi gerekmektedir. Ancak bu yolla kamuoyunu oluşturma görevini yerine getirerek üzerine düşen sorumluluğu yapmış olmaktadır.

Ankara ili Etimesgut ölçeğinde ele alınan basının kamuoyu oluşturma görevi yerel anlamda incelendiğinde, Etimesgut'ta yayınlanan altı gazeteden bir kısmının misyonlarına uygun olarak yerel haberlere fazla yer verirken diğerlerinin yeterince yer vermediği sonucuna ulaşılmaktadır. Gazetelerde yer alan haberler genel olarak incelendiğinde yayınlanan haberler içerisinde yerel haberlerin gerektiği kadar yer almadığının belirtilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

- ALANKUŞ, Sevda (2003) "Demokratik Bir Medya Ortamı İçin Yerel/Sivil Medya ve Yeni İmkânlar", Sevda Alankuş (der), *Medya ve Toplum*, IPS İletişim Vakfı Yayını, İstanbul, ss. 95-130.
- ALTUN, Abdülrezak (2005) "Yerel Medya Çalışanlarının Eğitim İhtiyacı ve Yerel Medya Enstitüsü", *İletişim: Araştırmaları*, 3 (1-2): 75-104.
- ARIKAN, Rauf (2011). *Araştırma Yöntem ve Teknikleri*, Nobel Yayınları, Ankara
- ARSLAN, Berna (1999). *Yerel Basın Örgütlerinde Örgütsel İletişimin Rolü ve Önemi*. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- ARSLAN, Erhan, Berna Arslan (2016) "Türkiye'de Yerel Gazete Yöneticilerinin Meslek Etiği Algısı", *Selçuk İletişim Dergisi*, 9 (2): 174-204.
- ARSLAN, Hicabi, Ali Emre Dingil, Onur Tatar, Mustafa Aslan (2016) "Haber Toplama ve Yazma Tekniği Konusunda Alınan Eğitimin Haberlere Yansıması: Aydın Yerel Basını Özelinde Yapılan Çalışma", *Elektronik Mesleki Gelişim Ve Araştırma Dergisi*, Cilt:2, s.45-59.
- ATABEK, Necdet (2005). "Yerel Basın ve Yerel Demokrasi". *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 22, 47-54.
- AYHAN Bünyamin (2005) *Olağanüstü Durumlarda Toplumsal Dayanışma ve Bütünleşmeye Basının Katkısı: Milli Mücadele Dönemi Türk Basını*, S.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Konya.
- AYHAN, Bünyamin, Adem Demirsoy (2005) "1960'dan Günümüze Konya'da Yerel Gazetecilik", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 14, 131-155.
- BAKOĞLU, F. (1998). "Yerel Gazetecilik, Televizyonculuk Ve Radyoculukta Meslek İçi Eğitim", *Yerel Basın Eğitim Seminerleri Dizisi: 8*, Konrad Adenauer Vakfı Yayınları, Sivas.
- BEKİROĞLU, Onur (2008). "Yerel Kamuoyunun Oluşumunda Yerel Basının Rolü – Trabzon Örneğinde Bir Araştırma", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı: 19, s. 131-151.
- BERELSON, Bernard (1952). *Content Analysis in Communications Research*, Glencoe, IL: The Free Press.
- BİRSEN, Haluk (2011). "Yerel Basın Yöneticilerinin Bakış Açılıyla Eskişehir Yerel Basını", *Gümüşhane Üniversitesi İletişim Fakültesi Elektronik Dergisi*, 1.
- BODUR, Feyyaz (1997). *Yerel Basında Yönetim Ve Örgüt Yapısı*, Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, Eskişehir.
- BOZDAĞ, İsmet (1992) *Dünyada ve Türkiye'de Basın İstibdadı*, Emre Yayınları, İstanbul.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Şener, Ebru Kılıç Çakmak, Özcan Erkan Akgün, Şirin Karadeniz, Funda Demirel (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Pegem Akademi, Ankara.

- CANGÖZ, İncilay (2003). “Yurttaş Gazeteciliği ve Yerel Basın”, *Habercinin El Kitabı Gazetecilik ve Habercilik*, Ed. Sevda Alankuş, IPS İletişim Vakfı Yayınları, İstanbul.
- DAĞTAŞ, Erdal, Banu Dağtaş (2007). “Eskişehir Kent Basını ve Gazeteciliği Üzerine Bir Profil Denemesi: Gazetecilerin Kent Basınına İlişkin Tutumları”, *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, Sayı: 6, Yaz, İstanbul, 9-46.
- DALGALIDERE, Sertaç, Ramazan Çelik (2014) “Yerel Gazetelerin Çalışan Sayısı Ve Niteliği Bağlamında: Hatay Yerel Basın Örneği”, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt:11, Sayı: 26, s.1-10.
- DEĞİRMENCİOĞLU, Gürsoy (2011), “Yerel Basında Yeni Medya ve Sosyal Paylaşım Sitelerinin Kullanımı: Kocaeli’de Yayımlanan Yerel Gazetelerin İnternet Siteleri Üzerine Bir İnceleme”, *AJIT-e: Online Academic Journal of Information Technology*, Vol: 2 /5, 19-31.
- DEMİRKENT, Nezh (2003). *Yayıncılar, Satış ve Yerel Basın. Sayfa Sayfa Gazetecilik*, Altın Kitaplar Yayınevi, İstanbul.
- ERDEM, Burcu Kaya (2007) “Birbirinin Çözümü Olan İki Sorun: Yerel Basında Profesyonel Kadro Eksikliği ve İletişim Fakültesi Mezunlarının İstihdam Sorunu”, *Türkiye’de Yerel Basın*, (Ed. S. Gezgin), İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, İstanbul, s: 211-241.
- ERDOĞAN, İlker (2006). “Türkiye’de Ulusal ve Yerel Gazetelerin Habercilik Anlayışları: Deprem Haberlerinin Karşılaştırmalı Analizi”, *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, 4, 3, 51-64.
- ERİNÇ, Orhan (2007). “Yerel Medyanın Tarihsel Gelişimi ve Geleceği”, *Türkiye’de Yerel Basın*, Ed. S. Gezgin, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, İstanbul, s. 107-109.
- GEZGİN, Suat (2007). “Türkiye’de Yerel Basın”, *Türkiye’de Yerel Basın*, (Ed. S. Gezgin), İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, İstanbul, s.177-196.
- GİRGİN, Atilla (2001). *Türk Basın Tarihi’nde Yerel Gazetecilik*, İnkılâp Kitabevi, İstanbul.
- GİRGİN, Atilla (2009). *Türkiye’de Yerel Basın*, Der Yayınları, İstanbul.
- GİRGİN, Atilla (1997) *Cumhuriyet Döneminde Türkiye’deki Yerel Basının Gelişmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- GÜRCAN, Halil İbrahim, Onur Bekiroğlu (2007) “Türkiye’de İnternet Gazeteciliği Açısından Yerel Basının Genel Görünümü ve Bölgeler Arası Bir Değerlendirme”, *Selçuk İletişim Dergisi*, 5/1, 22-29.
- Gürelî Nail (1997) “Yerel Gazeteciliğin Özellikleri ve Önemi, Yerel Basında Gazeteciliğin Tanımı, İşlevi, Çalışma Koşulları ve Sorunları”, *Yerel Basın Eğitim Seminerleri Dizisi*, İstanbul, 9-11.
- GÜRELİ, Nail (2007), “Yerel Basının İşlevi ve Demokrasilerdeki Önemi”, *Türkiye’de Yerel Basın*, (Ed. S. Gezgin), İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları, İstanbul, s: 171-176.
- GÜZ, Nurettin (1991). “Harf İnkılabı ve Basına Etkileri”, *G.Ü. Basın Yayın Yüksek Okulu Dergisi*, 1988/1989, Sayı: 10, Ankara, s.89-117.

- GÜZ, Nurettin (1997). “Yerel Basında Gazetecinin Tanımı, İşlevi, Çalışma Koşulları ve Sorunları”. Yerel Basın Eğitim Seminerleri Dizisi (2–3 Ekim 1997), Erdini Basımevi, İstanbul.
- GÜZ, Nurettin (2005). *Haberde Yönlendirme ve Kamuoyu Araştırmaları*, Nobel Yayınevi, Ankara.
- GÜZ, Nurettin (2008) *Türkiye’de Basın İktidar İlişkileri (1920-1927)*, 2. Bsk., Turhan Kitapevi, Ankara.
- GÜZ, Nurettin, Aida, USLU (2016). “The First Turkish Press in Bosnia”, Communication & Media Researches, IASSR International Association Of Social Science Research, Hasan Arslan/ Mehmet Ali İçbay/ Christian Ruggiero (eds.), ISBN 978-83-943963-3-6 (E-book), ISBN 978-83-943963-3-6 (Print), E-BWN 2017, pp. 277-284.
- ILGAZ BÜYÜKBAKKAL, Ayşe Ceyda (2003). “Türkiye’de Yerel Gazetecilik”, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, Sayı:16, s.177-184.
- IŞIK, Metin (2001). “Globalleşme-Yerelleşme ve Medya”, *Selçuk İletişim*, Sayı 4., Ocak, s.38-43.
- İNÜĞUR, M. Nuri (1999). *Basın Yayın Tarihi*, Der Yayınları, İstanbul.
- KALENDER, Ahmet (1999). “Demokrasilerde Yerel Basının Önemi”, *Yerel Gazetecilikte Meslek İçi Eğitim*, Yerel Basın Eğitim Seminerleri Dizisi: 13, Erdini Basım ve Yayınevi, İstanbul.
- KARADUMAN, Murat (2017). “Yerel Medya Çalışanlarının Eğitim Düzeyleri ve Mesleki Yeterlilikleri: Antalya Örneği”, *Akdeniz İletişim Dergisi*, s.284-301.
- KÖSE, Hüseyin, Uğur Bakan (2010), “Erzurum Yerel Gazetelerinin Hizmet Etkinliklerinin Veri Zarflama Analizi (VZA) Yöntemiyle Ölçülmesi”, *Galatasaray Üniversitesi İletişim Dergisi*, Cilt 13, Sayı 13, Sayfalar 7 – 28.
- KURŞUN, Ahmet Kadri, (2007). “Yerel Basının Yerel Siyasi Katılıma Etkisi”, *Türkiye’de Yerel Basın*, (Ed. S. Gezgin), *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları*, İstanbul, 177-196.
- KURTBAŞ, İhsan, Adem Doğan, Göksel Göker, (2009) “Yerel Medya Sorunsalları ve Sektör Çalışanlarının Sorunlara Bakışları Elazığ İli Örneği”, *Erciyes İletişim Dergisi*, Kayseri, s.20-41.
- NALCIOĞLU, Belkis Ulusoy (2007), “Türkiye’de Yerel Medya Çalışanları, Yerel Medyanın Sorunları ve Çözüm Önerileri”, *Türkiye’de Yerel Basın*, (Ed. S. Gezgin), *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları*, İstanbul, ss: 197-210.
- NEUMAN, W. Lawrence (2014). *Toplumsal Araştırma Yöntemleri 2*. (Çev. Ö. Sedef), İstanbul.
- ÜNAL, Şinasi (1996) “Yerel Basın ve Sorunları”, *Yeni Türkiye*, 96/12, s. 1068-107.
- ONARAN, Alim Şerif (1984). *Kamuoyu*, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- ÖĞÜLMÜŞ, Selahiddin (1991). “İçerik Çözümlemesi”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 1(24), s. 213-228.
- ÖZCAN, Ali (2016) “Yeni İletişim Teknolojileri, Yerel Gazetecilik ve Yerellik Algısı”, *Marmara İletişim Dergisi*, Sayı: 26, s.17-36.

- SİM, Şükrü (2007), “Yerel Medya Olgusu ve Batman Yerel Medyasına Bakış”, *Türkiye’de Yerel Basın*, (Ed. S. Gezgin), *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları*, İstanbul, s. 397-418.
- SÖZEN, Edibe (2004). “Yerel Medya Ne Kadar Yerel”. X. Yerel Medya Eğitim Seminerleri. 20-21 Şubat Kayseri, Ankara: Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğü Yayınları. 107-112.
- ŞEKER, Mustafa (2005). “Yerel Gazeteler ve Resmi İlan”, *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, Sayı:1, s.101-115.
- ŞEKER Mustafa (2007) *Tekniği, İçeriği, Çalışan Profili, Haber Kaynakları, Ekonomi Politikası, Gücü ve Sorunlarıyla Yerel Gazeteler*, Tablet Yayınları, Konya.
- ÜNAL, Şinasi (1996). “Yerel Basının Sorunları” *Yeni Türkiye Medya Özel Sayısı*, Sayı 12, Cilt II, s.1068-1072.
- TEMEL, Mustafa, Ali Korkmaz, Burak Somuncu, Kenan Şilen (2012) “Yerel Medya Çalışanlarının Sosyo-Demografik Özellikleri Ve Sektör Sorunlarına Bakışı: Kayseri ve Nevşehir”, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Cilt: 9, Sayı: 19, s. 125-157.
- TOKGÖZ, Oya (2001). “Türkiye’de Yerel Medyanın Yapısı ve Örgütlenişi” *İletişim*, Sayı 9, s. 5-41.
- TOPUZ, Hıfzı (1973). *100 Soruda Türk Basın Tarihi*, Gerçek Yayınları, İstanbul, s.235-236.
- TOPUZ, Hıfzı (1996). *Başlangıcından Bugüne Türk Basın Tarihi*, Gerçek Yayınevi, İstanbul.
- ULUSOY, Belkis (2003). “Türkiye’de Yerel Basının Sorunları ve Çözüm Önerileri”, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, Sayı 18, 103-116.
- USMAN, Erkin (1996). "Ege'de Yerel Basın ve Toplumdaki Yeri". *Yeni Türkiye Dergisi Medya Özel Sayısı*, Cilt: 2, Yıl: 2, Sayı: 12, Kasım, Ankara, s.1080.
- VARLIK, Bülent (1999) “Osmanlı Dönemi Türkçe Yerel Basını Üzerine Bazı Gözlemler”, *Osmanlı Basın Yaşamı Sempozyumu*, *Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları*, Ankara.
- VURAL, Ali Murat (1996) “Yerel Kamuoyunun Kitle İletişim Aracı Olarak Yerel Basın”, *Yeni Türkiye*, Yıl: 2, Sayı: 12, Ankara, 1053-1067.
- VURAL, Ali Murat (1998) “Yerel Basın Okurlarının Bilgi Elde Etmede Tercih Ettiği İletişim Kanalları”, *Kurgu Dergisi*, Sayı: 15, 154-174.
- VURAL, Ali Murat (2007) “İşlev, Önem Ve Misyonlarıyla Yerel Basın ve Eskişehir Örnekleminde Elde Edilen Bulgular”, *Türkiye’de Yerel Basın*, (Ed. S. Gezgin), *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Yayınları*, İstanbul, s: 337-356.
- YAŞIN, Cem (2009). “Türkiye’de Yerel Basının Yapısal Özellikleri ve Üretim Koşulları”, *Gazi Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, Bahar 2009, sayı 28, Ankara, s.115-151.
- YEŞİL, M. Murat, (2015) “Üniversite Öğrencilerinin Yerel Gazete Okuma Alışkanlıkları: Konya Örneği”, *Selçuk İletişim*, 2015, 9 (1): 201-222.
- YILMAZ, Nuray (2009). “Yerel Basının Etik Sorunları”, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, İstanbul, S. 36, s. 131-148.

- YILMAZ, S. Hakan. (2005) “Yerel Basının İşlevlerinin, Siyasal Katılım ve Denetim Olguları Açısından Değerlendirilmesi”, *İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi*
- ARSLAN, Berna (1999). *Yerel Basın Örgütlerinde Örgütsel İletişimin Rolü ve Önemi*. Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Dergisi*, Sayı: 21, s.111-115.
- YILMAZ, S. Hakan, (2004) *Yerel Basın Siyaset İlişkisi (Örnek: Akdeniz Atılım Gazetesi)*, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul.
- YÜKSEL, İ. (1992). “Habercilikte Devlet Tekeli ve Anadolu Basını”, *Yerel Basın Kurultayı Bildiriler*, Yerel Basın Kurultayı Dizisi: 1, Çukurova Gazeteciler Cemiyeti Yayınları, Adana.
- YÜKSEL, Erkan, Halil İbrahim Gürcan (2005). *Haber Toplama ve Yazma*, Tablet Yayınları, Konya